

USE OF GRAMMATICAL CASES

Gen – Koho? Čeho?

1. verbs:

ptát se/zeptat se, /z/účastnit se soutěže etc. (to take part in a competition), *bát se = mít strach z, všimat si/všimnout si, vyvarovat se, zbavit /se/ strachu, vážit si zdraví* etc., *dočkat se konce* etc.

Remember!

Zeptám se kamarádky. X Zeptám se na tu zkoušku. (Acc)

Bojím se tatínka. X Bojím se o tatínka. (Acc)

Observe!

Naobědvám se pizzy. X Poobědvám pizzu. (Acc)

Napiju se vody. X Vypiju vodu. (Acc)

Najím se pizzy. X Sním pizzu. (Acc)

2. prepositions: **od, do, u, z, blízko, vedle, kolem, uprostřed, podél, podle, bez, kromě, místo** (instead of), **včetně** (including), **během/za** (during)

Observe!

Jdu do školy. X Jdu na fakultu. (Acc)

Jedu do Česka. X Jedu na Slovensko. (Acc)

během deště, za deště X při dešti (Loc)

3.

bolest *hlavy*, vyšetření *mozku*, operace *kýly* etc.

4. after:

- 5 and more

Remember!

Na patře je/bylo/ pět pokojů. X Na patře **jsou /byly/** dva pokoje. (Nom)

Mám pět strýců. X Mám dva strýce. (Acc)

- *půl* (v *půl druhé*), *čtvrt* (*čtvrt kila másla*), *mnoho/moc/hodně* (*Nemám moc času.*), *dost, většina, málo/trochu, několik, pár* (a couple, a few)

- *něco, nic* (*nic nového*), *co*

- *kousek* (*kousek dortu*), *krabička, láhev* (*láhev minerálky*) etc.

- *metr, litr, kilogram = kilo, dekagram = deko, decilitr = deci* etc.

- *Kolikátého? Kdy?* (no preposition) *Kolik?*

Remember!

Mám narozeniny čtvrtého prosince/dvanáctý. Kolik máte let/roků?

Dat – Komu? Čemu?

1. verbs:

rozumět, /po/děkovat, /po/blahopřát=/po/gratulovat, /za/telefonovat, patřit (to belong to), *věřit, důvěřovat, pomáhat/pomocť, /po/radit, předcházet* (to prevent), *vyhýbat se* (to avoid)

Remember!

Musím kamarádce poděkovat. X Poděkoval jsem za pomoc. (Acc)

Věřím ti. X Věřím v to. (Acc)

2. prepositions: **k, proti, naproti, kvůli, díky, vůči** (towards)

patřit k (to be a part of, to be counted among), *hodit se k* (to go well together), *přičichnout si = přivonět si k* (to smell sth), *jít k lékaři, jít kamarádce naproti, užívat lék proti bolesti v krku*

Remember!

Jdu ke kamarádovi. X Jdu za kamarádem. (Instr) (The friend does not have to be at home, he can be somewhere else.) *Víte, jak se chránit proti nákaze* X před nákazou (Instr)?

3. Observe!

Ten herec se mi líbí. Chutná mi vanilková zmrzlina. Je mi líto, že... (I am sorry that...) *Je mi špatně. Je mi horko. Je mi smutno* = Jsem smutný. *Je mi smutno po rodině.* = *Stýská se mi po rodině* (po + Loc). = *Chybí mi rodina.* (I miss my family.) *Vadí mi kouř.* (I mind smoke.) *Je mi 23 let/roků. Zdá se mi, že...* (It seems to me that...) *Zdálo se mi, že...* (I dreamed that...) *To se mi hodí.* (It suits me.)

Sluší ti to. (You look good.) *Dám ti vědět.* (I will let you know.) *Jsem ti vděčný.* (I appreciate it.) *Co je Vám?* (What is wrong with you?)

Jak je Vám? (How do you feel?)

Remember!

Some verbs are complemented by two objects - the direct object is expressed by the accusative, the indirect object is expressed by the dative:

Maminka mi poslala balík. Ukázal mi město. Přinesl/Přivezl/Dovezl mi pizzu. Řekni mi to, prosím! Můžete mi to vysvětlit? Půjčím ti to. Vráťím ti to zítra. Přeju ti hodně štěstí! Co Vám můžeme nabídnout? (What can we offer you?) Změřím Vám teplotu.

Vyšetřím Vám chrup. Doporučuju Vám jógu. Navrhuju Vám středu odpoledne. Co jí mám dát/darovat k narozeninám? Koupím jí knihu. Napíšu mu email.

USE OF GRAMMATICAL CASES

Acc – Koho? Co?

1. verbs:

mít /rád/, milovat, nenávidět, nesnášet, znát/vědět/umět, potřebovat, používat/použít, připravovat/připravit, chtít, dát /si/, objednat /si/, /za/rezervovat /si/, /vy/pít, jíst/sníst, /po/snídat, /po/obědvat, /po/večeřet, /o/chutnat polévku etc., /u/vařit, uklízet, /na/kupovat, /na/koupit, /u/vidět, sledovat, poslouchat, /u/slyšet, /pře/číst, psát, studovat, učit /se/, /u/dělat, hrát, navštěvovat/navštívit, potkat, poznat, pozvat, slavit, /vy/hledat, najít, uložit, stáhnout, /vy/plnit, prodávat, řídit, překvapit, nosit, /při/nést, /u/mýt, zkoušet, zkusit, opravit, /z/opakovat, žvýkat, zapnout, vypnout, regulovat, monitorovat, /za/registrovat /si/, organizovat, preferovat, aplikovat, analyzovat, tolerovat, akceptovat, respektovat, /z/redukovat; dostat chřipku etc. (to get a flu), prodělat nemoc, držet dietu, absolvovat vyšetření etc., podstoupit operaci etc., ohnout loket etc., pokrčit koleno etc., natáhnout nohu etc., vyhnout si rukáv etc., zvednout ruku etc., poranit si koleno etc., zranit si loket etc., vykloubit si rameno etc., vyvrtnout si kotník, zlomit si ruku etc., vyplachovat/vypláchnout /si/ ránu, ústa etc.; přijmout, transportovat, pozorovat, prohlédnout /si/, vyšetřit, ošetřit pacienta; poskytnout první pomoc, stanovit diagnózu etc., brát/vzít krev, předepsat léky, /z/měřit teplotu, tlak etc., zvážit operaci, zajistit/kontrolovat životní funkce, zavést sondu etc., provést operaci, operovat kýlu etc., thrat/vytrhnout, extrahovat mandle, zub etc., odstraňovat/odstranit zubní kámen etc., nahradit kloub; cítit, zmírňovat/zmírnit, /z/tišit bolest etc.

Remember!

Zavolám dalšího pacienta. X *Zavolám tomu pacientovi.* (Dat)

Chtěl bych potkat Ronalda. X *Chtěl bych se potkat s Ronaldem.* (Instr)

2. prepositions: **pro, přes, na, za, po, o, mimo, v** (eg days of the week)

čekat/počkat /na/, /za/volat /na/, jít na kontrolu etc., ptát se na/zeptat se na, informovat se na, /po/dívat se na, zvyknout si na (to get used to), koncentrovat se na, myslet na, spoléhat se na/spolehnout se na, těšit se na, lehnout si na záda etc., neslyšet na jedno ucho, nevidět na pravé oko, věřit v, /po/děkovat za, být vdaná (vdát se) za spolužáka, zajímat se o, starat se o (to take care of), pokusit se o, snažit se o, /po/prosit o, /po/žádat o

Observe!

Čeká dítě. X *Čeká na dítě.*

Remember!

Chtěl bych se informovat na let do Berlína. X *Chtěl bych se informovat o letu do Berlína.* (Loc)

Myslím na přítelkyni. X *Co si myslíš o mé přítelkyni?* (Loc)

na podzim X *na jaře* (Loc), *v poledne* X *v noci* (Loc), *v pondělí* X *v červnu* (Loc)

za týden X *za deště* (during the rain) (Gen) X *za mnou* (Instr)

Jdu na zkoušku. X *Byl jsem na zkoušce.* (Loc)

Má vlasy po ramena. (She has shoulder-length hair.) X *Je mi smutno po příteli.* = *Stýská se mi po příteli.* (I miss my boyfriend.) (Loc)

3. Observe!

To mě baví. (I enjoy it.) *To mě zajímá.* *To mě mrzí.* (I am sorry.) *Co Vás bolí?* *příští středu, minulou sobotu* etc.

Loc – O kom? O čem?

1. verbs with prepositions:

mluvit o, psát o, číst o, slyšet o, přemýšlet o, myslet si o, informovat se o, vědět o, diskutovat o, snít o, chodit o holi, chodit o berlič, záležet = záviset na, domluvit se = dohodnout se s kamarádkou na výletu (to arrange a trip with a friend), *toužit po* (to long for)

2. prepositions:

After the question „Kde“? **v, na, po** (*Cestoval jsem po Francii.*)

After the question „Kdy“? **v** (eg months), **po, při, o** (*o víkendu*), **na** (*na jaře*)

Instr – Kým? Čím?

1. verbs and constructions:

stát se (to become), *infikovat /se/ = nakazit /se/ chřipkou etc., onemocnět chřipkou etc., trpět silnou bolestí etc.* (to suffer from severe pain), *pohnout nohou etc., hýbat rukou etc., vyšetřit pacienta endoskopem etc., léčit chřipku Paralenem etc.; zabývat se umělou inteligencí etc., proslavit se novou metodou etc.* (to become famous for a new method) = *být známý, být slavný tou novou metodou, být tím překvapený* (to be surprised by that); *platit kartou, jet metrem etc., psát tužkou, levou rukou etc.*

2. prepositions: **s, nad, pod, před, za, mezi**

seznámit se s, setkat se s, kontaktovat se s, mluvit s = bavit se s, manipulovat s, souhlasit s (to agree with), *počítat s ním etc.* (to count on him), *být spokojený s* (to be satisfied with), *chodit se spolužákem, být ženatý (oženit se) se spolužačkou*

Remember!

WHO varovala státy před pandemií. Začalo to bolet před dvěma dny. Jdu večer za kamarádem.

stát, ležet, sedět, viset, být + nad, pod, před, za, mezi = Instr X *postavit, položit, posadit, pověsit, dát, podívat se + nad, pod, před, za, mezi* = Acc

Auto stojí před domem. X *Dám auto před dům.* (Acc)